

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Szerkesztői szállítás:

Külső-monostortza 181. sz.

Kiadó hivatal:

Középutca, Stein J. könyvkereskedő

Hirdetési ár: 5 hasábos garmond sorért 1-szor 7 kr., 2-szor 6 kr., 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.
Hirdetések felvételnek Bécsben Oppelk Alajomnál (Wollzeile 22. sz.) és Hassenstein és Voglornál (Wollzeile 9. sz.).
Nyilttéri cikkeik sora után 20 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez küldendők.
Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltek.

Megjelen e lap hetenkint háromszor, u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délelőtt.
Előfizetési ár:
egész évre 12 frt, félévre 6 frt, évnegyedre 3 frt.

Kolozsvár, február 14. 1868.

A „L'Opinion nationale“ tegnap este ideérkezett legutóbbi számában többek közt egy czikk olvasható, mely arra figyelmeztet, hogy néhány nap óta több francia s más külföldi lapban kísérlet tétetik azon felfogás terjesztésére, hogy a magyar nemzet mely rokonszenvvel viseltetik — Oroszország iránt!

A nevezett párisi nagy lap, mely a magyar kérdést mindig rokonszenvvel s alaposan szokta tárgyalni, ezuttal is siet megtenni barátságos szolgálatát nekünk, s inti a közönséget, hogy ne higgyen ama insinualó közleményeknek, melyek a magyar közszellemet valódiságából kifordítva kívánják az európai közvéleménynek bemutatni.

„Ily tételt tartani fenn — ugymond az „O. Nationale“ — annyi, mint merőben ignorálni a történelmet; annyi mint behünyni szemünket a tények előtt. Hogyan! a magyarok mint Oroszország barátai, azon Oroszországnak, mely reájok 1848—1849-ben oly iróztatós csapást mért! A magyarok párthívei a czarizmusnak, mely a Szent-István birodalmának határai közt vagy szomszédságában élő minden szláv népeket annectalni akarna! Ez valóban absurdum! Akarják-e önök ismerni a magyarok valódi érzelmét Oroszország iránt? Kifejezve találjuk azt Türr tábornoknak egy igen figyelemreméltó röpiratában, melyet mielőbb ismertetni fogunk olvasóinkkal. A szerző nem volt hangolva azon támadások és insinuatiók által, melyeknek jelentőségét sietünk alászállítani valódi értékére, s röpirata épp akkor jelent meg, midőn ezek (t. i. a magyarok elleni támadások és insinuatiók) megindultak. Imé mit mond Türr pár sorban: az orosz uralom terjeszkedésétől borzalom oly nagy nálunk, hogy az anyák a síró gyerekek elhallgatására az orosz rémet emlegetik, mint hajdan a tatárjárás idejében a gyermeket e nép nevének emlegetésével némitották el. És — így végzi — ki fogja a tiszteletreméltó tábornokot a valádolni, hogy saját hazáját nem ismeri?”

A jóindulatu czikket aláírja Bonneau szerkesztőségi titkár.

A tanúság az egészben az, hogy a legkedvezőbb viszonyok közt se feleljük soha, miszerint a magyaroknak e világon sokkal több ellensége van, mint jó barátja, s a titkosan működő kezek mindig készen fognak állani a legkisebb alkalmat is felhasználni arra, hogy a fennebbihez hasonló insinuatiók s ferdítések által irányunkban az európai közvéleményt lehangolják. Hogy mi lehet rugója azon törekvésnek, melylyel minket a külföldi sajtóban mint oly nemzetet kívánnak lefesteni, mely a szabadság és közmívelődés olajága helyett a kancsuka uralma alá vágják, s honnan ered azon gyanúsítás, mintha a magyar az európai egyensúlyra s békére nézve veszélyes elem lenne, egész pozitív-tással nem tudhatjuk. De tudjuk azt, hogy a szélső baloldal oktan kaczérokodása a lajthántúli szlávokkal, a nyájas kézszerítések a prágai „Politik“ s többféle ugynevezett ellenzéki cotteriákkal, meglehetősen ürügyet szolgáltatnak a megbukott reactionnak ily mystificatiókra.

A másik tanúság az, hogy a magyar viszonyok tüzetes ismertetésére egy francia nyelven megjelenő politikai lap alapítása okvetlen szükséges, s az erre fordítandó anyagi áldozat dúsán meghozná az erkölcsi nyere-ményt a nemzet érdekében.

Ez eszmét még tavaly megpendítettük e lap hasábjain. Csak a „Pesti Napló“ vette pártolólág tudomásul.

Az idén már a „Hon“ is pártfogolándónak találta azt, midőn a balközép orgánjának megindításakor arra czélzott, hogy szükségesebb lenne egy francia lap alapítása, s ez valóban szükséges is akár van, akár nincs igaza azoknak, a kik úgy hiszik, csak azért jött rá erre a „Hon“ is, mert a „Házánk“, mint baloldali politikai lap, alkalmatlan versenytárs lehet az előfizető közönségnél.

Summa summarum: ne mélyedjünk el egész figyelmünket lefoglaló hévvel a mi honi pártküzdelmekbe, hanem irányozzuk tekintetünket a külföldre is, kísértjük meg

minden jó eszközzel hatni az európai közvéleményre is!

Reánk, magyarokra, fájdalom, nagyon is talál a XIV. Lajos devise-e: Seul contre tous! Egyedül állunk e világon! Nekünk minden viszonyok közt szövetségre kell támaszkodnunk, s a legelső szövetséges Európában — az európai közvélemény!

Halmágyi Sándor.

Bányászati ügyek.

Pest, február 7. 1868.

II.

A bányabirtoknak hűbéri alapon nyugvó eredeténél s e miatt a felette kisebb vagy nagyobb megszorítással gyakorolt állami felügyelet folytán a magán bányáipar nemcsak az államhatósággal, hanem magával a többnyire közelségében fekvő, gyakran beékelte kincstári bányászattal is oly szoros, hol előnyös, sokszor érdekelles érintkezésbe jött, mit a közgazdász egy ágában sem találhatni; de a mely összeköttetés mindenhol a kincstári bányászattal a magánbányászatra való befolyását — lett légyen az kedvező vagy káros — hathatósan eredményezte, s mely befolyás hazai, különösen érzékeny bányászati kíváncsiságot többé-kevésbé fogva bizonyára még sok ideig lesz észlelhető.

Nem osztjuk azok nézetét, kik az állam feladatainak hiszik a szántást, vetést, aratást és borszüretést, favágatást és zsinolykésztést, s így az állam általi közvetlen bányászkodásnak sem vagyunk föltétlen pártolói, de mert a kincstári bányászattal rögtön felhagyását egy közgazdászati szempontból, mint egész vidékek anyagi megrontása nélkül kivethetőnek nem tartjuk, sőt annak esetleges újabb felvirágzását a magánérdekek sérelme nélkül bekövetkezhetőnek hisszük; óhajtuk, hogy az állambányászat nemcsak jövedelmi-forrássá váljon, de egyszersmind a magánbányászattal mintául szolgáljon, s éppen létele által teremtsen meg ennek alapját, készítse elő jövőjét.

E hivatásnak megfelelőleg a nagyobb kiterjedésű bányavállalatok okszerű, takarékos, de a bányatudomány színvonalán álló míveltetésének folytatásán, s az ugyis kismértv szorított jelentéktelenebb műveknek a vidéki és népességi érdekek lehető kimélete mellett történendő felhagyásán kívül, különös figyelem lenne fordítandó érzékenységeinknek szorgos, szakértő átkutatására, a fölfedezendő értekepek kellő feltárására, s ezeknek — a mennyiben állami erő nélkül is kizsákmányolhatók lennének — a magánszorgalomnak való átengedésére; Erdélyben különösen még számos hegység, így a többi közt a bihari hegylánc és a székelyföldi havasok lennének átkutatandók.

Korunkban, midőn tözsdei üzérkedésre oly tág tér van nyilva, s az inproductiv papír-szédelgés oly általánossá vált, midőn a gazdászati és ipar más ágaiban okszerű és munkás tevékenység által a vagyonosodás annyi alkalma kínálkozik, midőn maga az állam biztosítja a tőkét, valóban kevés vállalkozó fog találkozni, ki — s ezt különösen a nemes fémbányászatra értjük — kockázatot kísérletekbe fektesse be pénzét, s ez a bányászattól mindig távol fogja magát tartani; az állam azonban — melynek ereje, hatalma mindig a productio kifolyása — nem nézheti közönséggel a jólét és közvagyonosodás eme termékeny név fátyolát factorát, az érdekek elrejtett kincsét, s azt nem fiscalis érdekekből, de nemzetgazdászati tekintetekből, kikutatni, értékesíteni, s a magánszorgalmat újabb vállalatokra serkenteni kötelessége.

Az ugynevezett kameralis administratióknak a megelőző időkben különböző mérvben bányahatósági, felügyeleti, rendőri, sőt bírósági ügyekben is gyakorolt hatásköre jelenben megszüntetve lévén, egy úgy az, mely a bányáiparosoknak a kincstár elleni folytonos sérelmét s elégedetlenségét képezi, s mindeddig méltányos megoldásra nem talált, ez az érzébevéltásra s illetőleg annak értékesítésére fennálló a kincstár által függetlenül megállapított és időnként tetszés szerint megváltoztatható árszabályzat, melynek tételitől egész bányavidékek iparának virágzása vagy süllyedése függ.

Az arany és ezüst érczeknek a kincstári hivataloknál és műveknél történendő kényszerített beváltásával egyidejűleg az addig korlátozott magánérczelvasztók építése és üzembe vétele megengedtetvén, a fennemlített sérelem némileg a jogtalan követelés színezetével bír, de ha tekintetbe vesszük: hogy a kis-bányabirtokosok nagy száma, s főleg a társulási és egyesülési hajlam, sőt az egymás közti bizalom hiánya miatt is ezen kohóüzleti szabadság illusoriussá válik, ha méltó súlyt fektetünk azon körülményre, hogy a kis-ugy mint nagy-bányabirtokos még mindig több megnyugvással kész fordulni az állam intézetéhez, úgy valóban igazoltnak kell tekintenünk azon törekvést, melylyel bányáiparosaink a beváltási árszabályzatnak — a bányáiparnak megfelelő — módosításának kieszközlését tűzték ki célul.

S ez másik ága lenne azon reformoknak, miknek behozatala egy egész ipárnak új lendületet teremtené, s a nemzet egy népes, szorgalmas iparúzó osztályának az alkotmányosság jótéteményeit az anyagi téren is észlelhetővé tenné. E czélból a kohóüzletnek — mint külön jövedelmi-forrásnak — meg kellene szünni, s azzá válnia, a mi egyszer hivatása volt, a bányáipar emeltyűjévé és a bányászat segédeszközévé. A kincstári kohóüzlet ezen rendeltetésének is meg lennének a maga határvonalai, és mert megfontolva senki nem kívánhatja, hogy egyik vagy másik üzlet- és iparág — az egyenjogúság és iparszabadság korában — kiváltságosan az egyes, nem érdekelt adózók terhelésével gyarapodjék, jogszerűen a bányáiparosok sem követelhetik, hogy az államkincstár a kohóüzletet az országos budget rovására egyedül saját érdekében folytassa; azon óhajukat azonban, hogy a kohóüzlet többlete a beváltóknak kiszolgáltatassék, vagy az árszabályzat kedvezőbb módosítására felhasználassék, nem lehet figyelmen kívül hagyni; azt pedig, hogy a bányabirtokosok erről, a kohóüzlet számításainak megtekintése folytán időnként megbízottjaik által maguknak alapos meggyőződést szerezzenek, s észrevételeiket megtehesék, nemcsak méltányosnak, de a kincstár érdekében is észszerűnek hisszük.

Ezek folytán szabad legyen bányáiparosainkhoz is néhány szót intézni.

A tudomány és műveltség haladása ma már az ipar minden ágának nagyobb mérvű fejlődést teremtvén, s az állami institúciók is annak szabadabb mozgását mindinkább segitvén, sőt ezt a eszelekvőség terén egészen függetlené proclamálván, midőn mégis bányáiparosaink az állam irányában sok különbözést, a feudális eredetre mutató követelésekkel lépnek fel, vetkőzzék le valahára azon talán nyomasztóbb korszakból öröklött turpisságot, melynél fogva az állami intézetekben mindig csak magánérdekeik sértését, s az állam közegeiben — ok-vagy ok nélkül — folytonosan vállalatok háborított s ellenesit vélik rendszeresen rejleni; az állami intézeteknek a törvény több jogot és biztosítékot mint a magánvállalatoknak nem nyújthatván, e tekintetben minden ipar a törvény egyenlő foku védelme alatt áll; az állam tisztviselőinek mulasztása vagy tulkapasai ellen pedig — ha a kormány intézkedése nem elégséges — hatalmasabb eszköz a nyilvánosságnál s így a sajtó fegyverénél nem léteznek.

Ezen sajnos és még néhol dívó érzékenykedés és elfogultság helyett vegyen a bányáipar közönsége is magának irányt más iparágok nyilvánuló törekvéseiből, barátkozzanak meg végül a magasabb társulási és egyesülési eszmék gyakorlati kivethetőségével; szövetkezzenek, csoportosuljanak s emelkedtebb színvonalra vergődve, igyekezzenek ezen téren is azon állást kivívni és elfoglalni, minővel a többi ágak részben már bírnak, vagy a melynek kiküzdésére a legtevékenyebb erők kifejtésével buzgolkodnak. Kiszűrt versengéseik s megszokott vétkes indifferenciámsok közepette a fel nem tartóztatható haladás általános áradata el fogja sodorni, s mert a kor intő szózatára nem figyeltek, az associatio nagy és termékenyítő eszményét meddő tusáknak, particularis érdekeiknek és káros elszigeteltségüknek alája rendelték, saját mulasztásuk által fogják azon

állapotot előidézni, melynek belátó szomorú vége leend: „succedite novi, veteres migrate coloni.“

Nem akarjuk vádként, de inkább szomorító tünemény gyanánt felhozni, hogy a magyar országos ipar-egylet, mely kebelében a bányáiparnak külön osztályt nyitott, tudunkra — hogy más vidékieket ne említsünk — az abrudbánya-verespataki, több mint 300 bányatársulat nagyszámú birtokosai közül egyetlen egyet számít tagjai közt, s fájdalom! ez arányban vannak más hasonló szellemi mozzanatoknál is képviselve.

A magán bányáiparnak más érdekeit s az államhozi viszonyait ez alkalommal bővebben fejtegetni nem kívánván, még néhány észrevételt vagyunk bátrak a kincstári bányászat ügyvitelére felett kockáztatni.

Azon jelenség, melynek kedvezőtlen voltát a bányáiparnál a lefolyt évben általánosan észlelünk kellett, nemkevésbé lehangoló az állami bányászat állásánál, s jelesen az eddig mutakozó ügyvezetésnél.

A hazai kormányzat egy ágában sem tapasztalhattunk annyi függést egy láthatlan hatalomtól, annyi merev mozdulatlanságot, mint éppen pénzügyi ressortjainkban, s így azok egyikénél az állami bányászat agendájánál is, s valóban erős hit szükséges tetetett ahhoz, hogy ezen lidércz nyomása alóli felszabadulásukat reméljük; hanem végül mégis megjött, megérkezett, de az ismert bureaucraticus rendszer egész apparatusával elavult, merev és élettelen formáinak egész legiojával; olvastuk valahol, hogy az elszerecséltlenedett 1846. krakói felkelés alkalmával egy közel fekvő hivatal tagjai megfutamodván, s az egész hivatal kezelését az egyedül helyt maradt lengyel írrok vévén át, ez a jegyzőkönyv utolsó beiktatott ügydarab száma után egy vonalt húzott ezen aláírással: „vége a német uralomnak.“ aztán egy lapot fordítva e felírás után: „kezdet a lengyel mozgalomnak.“ bejegyezte a kezébe eső darabot új első számmal.

Nem czélunk ezáltal a német uralomnak sem apologusai, sem bírái lenni, hanem ha a beállott új aerát híven akarjuk ecsetelni, akkor be kell vallanunk, hogy nálunk ezen vékony választóvonal sem volt látható, s joggal felkiálthattunk: „le bureau est mort, vive le bureau.“

Ha a pénzügyviteli bonyolult gépezetnek azonnali reformja kezdetben káros fennakadás nélkül röktön munkába nem is vétethetett, s ha a rohamos átvételnél sok használatlan lom került is a leltárba, reméltük, hogy az átmeneti korszak lefolyása alatt ettől menekülni fogunk, s végül a meggyőződés mind általánosabb leend, miszerint a nehézség, szövevényes ügyvitel könnyítésére s egyszerűsítésére nemcsak szükség mutatkozik, hanem annak keresztülvitelére mód- és eszközök is állnak rendelkezésül. A miniszterium központi felügyelete minden irányban a legnagyobb fokban lévén igénybe véve és részben a viszonyokba kéllőleg még be nem avatott közegek által gyakorolva, behatódott, de sőt ha lehetett volna is, egyelőre magát még a létező rendszer életrevalósága, vagy káros volta felől tájékozni kellett volna; ezen tájékozás alapját pedig a bányáigazgatóságoknak kell vala szolgáltatni, kik minden egyébre, csak ezen szolgáltatásra nem szánhatták magukat, mert aligha maguk is be nem látták, hogy a bányáigazgatás minden ágainak lendületbe hozatalára első sorban a bányáigazgatóságok felosztása vezethet, — ennyi resignatiót és önfeláldozást ki kívánhatott volna? ehez erős hit és lelki erő kívánatnak meg.

Az igazgatóságok ügyvezetése ugyanis egy a mult absolutismus korában behozott bureaucraticus formákból és a hajdani dicasteriális idők hagyományaiából összeférceztelt rendszer, mely határozottan sem a collegiális intézménynek az egyes előadók egyoldalú, vagy netalan elfogult véleményezéseit a tanács végzése által korlátozó hivatásával nem bír, legkevésbé pedig a felelősség kifolyása.

Az ugy is ismert ügyviteli mód részletezését mellőzve, a felelősség hiánya — mi az egész gépezet összeállítására, mely fogal-

mazóival, titkáiraival, tanácsosaival és mérnökeivel egy egész láncszort képez, melyen a felelősség szemről szemre apad, mert a kapcsol, mi összefűzi, nem a felelősség kapcsa, hanem éppen ezen felelősség alóli kimenekülésnek mesterséges eszköze, s azon palló, melyen a technikai kérdések s a kezelő hivatalok minden ügyei, csak lépésről lépésre juthatnak a megoldáshoz.

A kormány legelső képviselőjétől, a minisztertől, nem követelhetni, hogy részletekig bocsátkozva minden egyes ügy vezetése felett aprólékos felügyeletet és ellenőrködést gyakoroljon; de igenis kötelessége a kormányzat minden ágában oly ügyvezetési rendszert behozni, mely ugy saját felelőssége szempontjából, mint az állam érdekében e kettős kívánalomnak tökéletesen megfeleljen, s mely e célra gyors szakértő és a lehetőségig takarékos legyen; e rendszernek nem lehet más alapja, mint a felelős kormánytól inaugurált alapelvek, a felelősség, mely bizonyára egy szakban sem sürgősebb és elodázhatatlanabb, mint éppen a bányáigyelemben, melyek sokoldalú sajátosságuk és változatosságuknál fogva, hosszabb időtartamra felállított merev utasítások által soha célszerűen el

nem intézhetetnek, hanem minden esetben az illető közegek tudományos szakképessége, értelmisége, gyakorlati jártassága és hűségese buzdalmától függött, — s ekként ezen mindig az egyéniségek képessége- és lelkiismeretességétől föltételezett — és azokra visszavezethető — siker megteremtésére a legszigorúbb személyes felelősségen kívül nem létezik más mód.

E tekintetből elodázhatatlannak tartjuk, hogy a most ugyanazon egy elnökség alatt álló ügyek vezetése decentralizáltassék, s a külön szakok szerint egyes a legszigorúbb felelősségre vonható felügyelők vezetésére bizassék; mi ezen gyökeres átalakítást az állami bányászat egyik reformja, egyik conditio sine qua non-jának valljuk, mely aztán maga után vonna több e közbe-vágó üdvös intézkedést is, mi különben a most fennálló ügyvezetési rendszer mellett a legbuzgóbb erély és szakképesség dacára sem fogna a kitűzött eredményre vezetni, s ekként azoknak megemlítése az igazgatóságok feloszlására nélkül felesleges is lenne.

Ezért „censeo esse delenda m” örökös refrainunk marad.

Széles Dénész.

Székelly szellérek kimutatása.

Ezen hivatalos adatok után összeállított kimutatás képviselői körből küldetett meg szerkesztőségünknek, s mint felette érdekes adatot a szőnyegen levő napikérdéshez sietünk azt közölni, a mint következik:

A szék neve.	Országosan kárpotolt		Kiegyeztetett szellérek száma		Urbéri per után		tehát függőben van összesen		összes száma azon sz. szelléreknek, melyek bírói egyességgel vagy végzetéssel elintéztettek, és a melyekről a per függőben van	
	Székelly szellérek száma.	Ezekért adott kárpótási összeg frt	bírói szellérek száma	bírói egyességgel	összesen	reguláris elintéztettek	függőben vannak	2-od és 3-ad bírói szellérek	összesen	összesen
Háromszék.	—	—	1,687	256	1,943	316	261	171	432	1,004
Csikszék.	—	—	392	117	509	142	833	62	895	1,154
Udvarhelyszék.	—	—	599	105	704	73	131	134	265	443
Marosvásáros.	—	—	408	133	541	70	853	148	1,001	1,204
Aranyosvásáros.	—	—	nincs	3	3	26	67	25	92	121
Összesen	2,786	645,933	67	3,086	614	3,700	627	2,145	540	3,928

Összesen a székelly szellérek száma 9,798.

Adakozás a honvédségélyezés alapra.

Alvincz, február 10-kén.

T. szerkesztő úr! A forradalom sújtó következményei miatt több évek előtt megbukott kereskedő Poloni Dumokos özvegye, jelenleg alvinczi vendéglősné, honleányi érzelmétől ösztönözötve, januárhó 28-kán vendéglőjében, a honvédségélyezési-alap javára díszesen kiállított táncvizsgálatot rendezvén, alóliartak tiszteltettek meg a bizalommal, hogy a pénztárt kezeljék s a költségek levonásával fennmaradandó tiszta jövedelmet itt célra, illetékes helyére eljuttassák. A t. szerkesztő úr honfiai jellemében helyezett bizalmunknál fogva, a nemzeti kötelesség oltárára hozott e parányi áldozatot, 31 frt 60 krt, a t. szerkesztő úrnak ezennel benyújtva tisztelettel fölkerjük, hogy ez összeget a honvédségélyezési országos bizottsághoz felküldeni kegyeskedjék.

Péterfi László,

Csetri Elek,

alvinczi ev. ref. pap.

helyi birtokos.

Midőn ezen nemeslelkű adományért elismerésünket, s az emberbaráti figyelemre méltó honvédfutásaink nevében hálás köszönetet nyilvánítanánk, egyszerűsággal kijelentjük, hogy a fennírt 31 forint 60 krt mai napon elküldtük a magyar kir. honvédelmi minisztériumhoz. — Kolozsvárt, febr. 14-kén, 1868. Szerk.

A sepsi-szt-györgyi iskola ügyében.

Mire e sorok világot látnak, mindenki tudni fogja itt a vidéken, s a lehetőleg még távolabb is, azt, hogy a sepsi-szt-györgyi iskola érdekében ismét élénk mozgás indult.

Hogy a ki érdeklődik ezen nevezetes tárgy iránt, világosan és határozottan tudhassa: mit akarunk mi, s miért mozgunk újra — szükségesnek tartom egy áttekintő pillantást vetni az ügyre hirlap útján.

A s-szt-györgyi iskolát azért állítottuk, hogy a háromszéki református gyermekek itt közelünkben tanulhassanak, ne kelljen azokat messzre elvinni, s ezáltal őket sok viszonytárgyának, a szülőket sok költségek és aggodásnak kitenni, — és hogy legyen is e szép és nagy vidéknek egy megillető iskolája. Állítottunk akkor algyimnasiunot, mert csak arra volt elég a pénzünk. Az algyimnasiun négy elemi és négy gymnasiumi osztállyal — Isten kegyelméből — áll és él. De mit tapasztalunk — közelről vizsgálódva — ezen iskola körül? Azt, hogy

a) az a rend, a mi most van, hogy t. i. a gyermekek egy része a városban lakik távol és szélylyel egymástól — észrevehetőleg káros; mert nem is tanulhatnak elég figyelmesen, nem is lehetnek elég pontos felügyelet alatt s elég rendben, — mindezekfelett pedig nincsenek biztosítva erkölcsi megromlás ellen; mert a városban szabadon keltetvén szétjárniok, sok rosszat láthatnak s betanulhatnak; b) az, hogy a tanulóknak a negyedik osztály

végeztével el kell menni ki Enyedre, vagy Udvarhelyre, hogy tovább tanulhasson — egyenesen rontja a gyermekek szülőkben a szent györgyi iskola iránti érdeklődését. Zúgolódnak, békétlenkednek a szülők, hogy midőn már jól berendezték volna a gyermekeket, s már megszokták volna a fizetési rendet tanolásért, élelmézésért sat., akkor tovább kell vinni s ott újra kezdeni, újra szokni mindent. „Inkább vigye egyenesen akárki gyermekét Enyedre, vagy Udvarhelyre, mint így kinlődjék egy darabig itt, azután amott” — így beszélnek már sokan. S még e mellé

c) háromszéki gyermekek írják Enyedről, hogy ott már nem férnek a tanolók, s némelynek mondták is, hogy már nincs hová tegyék a gyermekeket. Ezek köztapasztalások itt; hallhatja mindenki, tudja világosan minden gyermekes atya.

E tapasztalásokból a legtermészetesebben fejlődött ki a háromszéki gyermekek szülőknek két kiáltó szava, t. i.

1. Építetek házat az iskolának, hogy gyermekeink egy helyen, jó rendben s fegyelem alatt legyenek.

2. Emeljétek tovább, fejlesszék teljes közep-tanodává az iskolát, hogy fiaink itt annyira végezhessék a tanolást, hogy innen közvetlenül szakiskolákba mehessenek.

Im! Háromszék ezen kiáltó szavának engedelmeskedünk, midőn a szent-györgyi iskola érdekében munkálkodni ismét megindultunk. *)

Hogy mily józan értelem nyilatkozik ama két kívánatban, azt könnyű belátni akárkinek. Ugyanis: ha iskolaépületünk lesz: ott minden gyermek benn lakván, pontos felügyelet alatt, rossz példától óva, erkölcsi növekedésében is, tanulásában is biztosan s könnyen haladhat. És ha tovább emelkedik iskolánk: nemcsak kevesebb költséssel, s mégis szemünk előtt, szárnyainak alatt végezhetik fiaink a köznevelési tanpályát; de még — majd a bölcsészeti osztályok az iskolát magán tanítókkal is el látván — gyermekeink növekedése a lehető legkedvezőbb állásba fog jutni.

Mikint akarjuk e nagy dolgot kivinni? természetesen ez a nagy kérdés itt. Erről értekezzünk ezután. Most csak annyit akarunk, hogy legyen tisztában mindenki azzal: mi mit akarunk?

Akarunk hát, hogy

1. a szt-györgyi iskolának egy minden szükségét kielégítő háza legyen;

2. a szent-györgyi iskola addig emeltessék, míg a bölcsészeti tanpályája is ott végződik.

Háromszék 50 ezer református lakosságát a mostani körben egy ilyen iskola illeti meg. Egy ilyen iskolát ily tömör egységben együtt lakó nép-től a köznyaszentegyház és a haza joggal várhat is. Célunk — látni való — szent, törekvésünk jogos, akarunk erős; kétségtelen, hogy Isten segédelmével velünk lesz.

Zágonban, január 20-kán, 1868.

Demeter Sámuel. **)

*) Szerencsét kívánunk e nemes törekvéshez Szerk. **) Szívesen kérem a Háromszékre járó lapokat ezen cikk átvételére.

Jelentés

a kolozsvári jótékony nőegylet választmányának febr. 8-kán másodelnök b. Bánffy Albertné elnökleite alatt tartott üléséről.

1. A választmány szíves köszönete mellett vette tudásul, hogy a Pichler Bódog úr által jan. 26-kán rendezett philharmoniai hangverseny alkalmával begyűlt 104 frt 68 kr krt tiszta bevételnek fele, ugyint 52 frt 64 kr, Pichler úr által az egyelet pénztárába beadatott.

2. Az egyelet pénztára gyarapítására rendezett bal ügyében kiküldött bizottsmány elnöke gr. Eszterházy Jánosné beadja a f. hó 6-kán rendezett bálról szóló jelentését, mely szerint az alkalommal az összes bevétel 747 frt 5 kr, az összes kiadás 315 frt 40 kr, s így a tiszta bevétel 431 frt és 65 kr volt, mely összeget jelentéséhez csatolja a kiadásokról szóló bizonyítványokkal együtt.

3. A titkár előterjeszti, hogy elnök ú nagysága egy sajátkezüleg himzett szőnyeget a bál alkalmával az egyelet javára külön sorsjáték alá bocsátott, s az kisorsoltatván, begyűlt belőle 139 frt, mely összeget az ülésben átadott a pénztárnok urnak az előbbi pontban írt összeggel egyetemben.

Ez alkalommal a választmány szíves köszönetét nyilváníja elnök ú nagysága, a bárendező bizottsmány s azon tisztelt emberbarátok iránt, kik becses adományaikkal a bál alkalmával rendezett sorsjátékot elősegítették.

4. Az 1867. évről szóló pénztári számadás megvizsgálására kiküldött bizottsmány jelentése szerint a számadásban talált csekély nehézségeket és vétségeket kiegyenlített, úgy, hogy a pénztári maradvány az év végével — az alapitókén kívül — nem 1854 frt 95 kr, hanem 1852 frt és 95 kr. E jelentés alapján a választmány a pénztárnok urat az 1867. évi sáfárkodását illetőleg a további felelősség alól felmentti.

6. Fischer Lajosné, választmányi tag, egy öl fát adott a fabeli segedelmezés vezetésére kiküldött bizottsmányának, a szegények közt leendő kiosztás végett. A választmány köszönettel fogadta e szíves adományt.

6. Az egyelet részvényes tagjaivá lettek: Boér Berta Szacsvai Sándorné, Friedl Adolfné és Haller Károlyné.

7. A ruházati segedelmezés sikeresebben leendő eszközölésére a választmány 40 forintot utaltványozott az e végre kiküldött bizottsmány kezibe.

8. Köszönettel értesült a választmány arról, hogy Gábor Antalné több rendbeli viselt ruhadarabot adott a ruházati segedelmezés vezetésére kiküldött bizottsmány kezibe a szegények közt leendő kiosztás végett.

9. A választmány ez alkalommal 6 folyamodónak a tét folytatában havi részletekben kiadandólag 39, tízenegynégy egyszer mindenkorra 44; s a ruházatra utaltványozott 40 frttal összesen 123 forintot utaltványozott.

Kovácsi Antal, titkár.

Figyelmeztetés. A nőegylet f. hó 6-kán tartott bája alkalmával több nyerőszámok után a nyeremények még nem vétetvén által, az illető jegyek birtokosai felszólíttatnak, hogy nyereményeiket e hó végéig választmányi tag Pataki Dánielnél átvenni szíveskedjenek; a nyerőszámok ezek: 40, 48, 71, 92, 125, 139, 155, 163, 168, 174, 207, 278, 294, 312, 314, 315, 355, 362, 367, 373, 435, 468, 471, 473, 475, 485, 494, 506, 512, 525, 526, 574, 585, 621, 628, 658, 662, 706, 741, 760, 772, 774, 788; 801, 873 875, 8, 8, 869, 880, 881, 890, 921, 971, 980, 985.

Delegatiónok.

A közös ügyek tárgyalására kiküldött magyar országos bizottság részéről a költségvetés megvizsgálására választott albizottság pénzügyi osztályának előleges jelentése.

A magyar delegatio költségvetési bizottságának szombaton délelőtt tartott ülésében Horváth Lajos, mint jelentéstevő, felolvasta az ez által kiküldött albizottságnak véleményét a pénzügyi kormányzat felett.

A február 2-kán tartott határozathoz képest az albizottság mindenek előtt megvizsgálta, vajlon a közös pénzügyminiszter költségvetési előirányzatának minden tétele helyén van-e, s vajlon e tételek mindegyike általában bevehető-e a közös költségvetésbe.

Az ennek folytán történt eszmecsere azon eredményre vezetett, hogy:

1. A központi vezetés, a központi pénztár s ennek számvitele a közös pénzügyminiszter költségvetésébe tartoznak, s oda helyesen vétettek fel; hasonlóképpen

2. A delegatiónok által a közös minisztériumnak megszavazandó összegeket ellenőrző legfőbb számvevő szék.

3. Ugyiszintén a határvám költség előirányzata.

4. A katonai és tengerészeti központi számvitel szorosan egybefüggvén a hadügyi költségvetéssel, az ennek megvizsgálására kiküldött albizottsághoz volna utasítandó.

5. Megoldandó elvi kérdések iránt az osztály következőket terjeszt elő:

A közös pénzügyminisztérium előirányzatába elvettett az államadósság, valamint a függő adósság számvitele is. Az osztály nézete szerint sem az egyik, sem a másik nincs helyén a közös minisztérium költségvetésében s e szerint a közös pénzügyminiszter előirányzatában sem.

Az 1867. XII. t. czikk 37. és 40. §§ ai világosan mondják: „E bizottságok hatásköréhez csak azon tárgyak tartozhatnak, melyek a jelen határozatban, mint közűsek, határozottan e bizottsághoz vannak utasítva. A költségvetés egyedül azon költségekre terjedhet, melyek a jelen határozatban közűseknek vannak kijelölve.” — Magyarország az államadósságot nem ismerte el közös ügynek, sőt határozottan kijelentette, hogy csupán politikai okokból vállalt bizonyos meghatározott, semmi változásnak alá nem vetett évjáradékot. Magyarország törvényes kötelezettsége tehát e tekintetben jelenleg nem terjed tovább annál, hogy az elváltat évjáradékot szabályszerűleg befizesse s a kezelési költségei csak akkor vehetők a közös költségvetésbe, ha e felett törvény hozatott.

6. A függő adósság kezelési költség előirányzatának sines jelenleg helye a közös minisztérium költségvetésében, mert noha Magyarország az 1867-diki XV. t. czikk 5. §-sa szerint kezességet vállalt a függő adósságra nézve, s a közös jótállás fogalmából önként folyik a kezelésre való befolyás s a költségekhez hozzájárulás: nem lehet figyelembe nem venni azon körülményt, hogy a törvényhozás a kezelés és ellenőrzés módja, valamint a kezelés és ellenőrzés költségeihez járulásának aránya felett még nem határozott. A delegatio tehát az 1867. XII. t. czikk 37. és 40. §§-ának világos szavai ellenében semmit sem határozhat e tekintetben, s kénytelen a törvényhozás rendelkezését bevéni, mely remélhetőleg itt épp oly kevéssé fog elmaradni, mint nem maradt el más ügyeknél, melyeket nem lehetett a pragmatica sanctióból leszámaztatni, s melyek nem lettek közűseknek kijelentve.

7. Az osztályhoz utasított költség-előirányzatba felvettettek a központi kormányzat tisztviselőinek nyugdíjai is. A 10. számú mellékletből látható első tekintetre is a nyugdíjak különböző volta. Míg egyesek olyan, melyek egyenesen a közös ügyek kezelésében érdemeltettek, tetemes része a felvett évi szükségletnek részint oly nyugdíjakra igényeltetik, melyek vagy éppen nem, vagy csak részben tekinthetők közűseknek, részint pedig oly nyugdíjakra, melyek kizárólag vagy a magyar korona országainak, vagy a Felsőlege többi tartományainak költségvetését terhelhetik.

Az osztály ismeri és méltányolja azon tekinteteket, melyek e nyugdíjak egy részére nézve fennforognak; de meggyőződése szerint a delegatio még szorosan körülírt hatáskörének korlátain belül sem rendelheti alá a törvényesség kívánalmait a méltányossági tekintetnek. Az 1867-ik évi XII. törvények 37. és 40. §§-ai a nyugdíjak tekintetében is irányadók s a törvény szerint csupán azon nyugdíjak vehetők fel a közös költségvetésbe, melyekre a törvényesen szabályozott közös ügyekben teljesített szolgálat folytán tartatik igény. Ily külön választás azonban most alig volna lehető; ez iránt csak azt kell felmutatni, mely nehézségekre utközik a nyugdíjak természetének pontos meghatározása, mit még nehezít azon körülmény, hogy míg az 1867. XII. t. czikk határozatai értelmében a közös szolgálat fogalma felett kétség nem lehet, az azelőtt teljesített államszolgálat minőségének meghatározása különböző felvilágosításoknak enged tért.

Tekintve tehát, hogy a kétes természetű nyugdíjak meghatározása kívül esik a delegatio hatáskörén, a kétségtelenül közös nyugdíjak megszavazása pedig a többi bona fide nyugdíjazottaknál aggodalmat ébresztethet, úgy vélekedik az osztály, hogy a delegatio ne vonja tanácskozáiba a közös költségvetés e tételét, hanem egyelőre hagyja a nyugdíjkérdést nyílt kérdésnek. A két törvényhozás bizonyoslag azonnal méltányos intézkedéseket teend, a mint a két minisztérium eziránt egyezsége jutott és előterjesztéseit megtette. Bécs, 1868. febr. 7. Horváth Lajos, osztályelőd.

A bizottság e jelentést minden részeiben jóváhagyta s a pénzügyi osztály megbízottát, csupán azon tetteit a költségvetésnek tanácskozási tárggyául venni, melyek e jelentésben mint oda tartozók jelöltettek ki.

(Megjegyzendők, hogy ezen elveket, különösen a nyugdíjakat illetőket, a bizottsányi ülésben megjelent Beust báró is helyeselte.)

Levelezés.

Maros-Ludas, január 23-kán, 1868. — A mai nap helységünk és a közel lévő vidékre nézve valószínűs korszakot képez, mert a miben e helység s vidékének gazdagon képviselt értelmisége oly nagy hiányt szenvedett, a vidékre is kiterjeszthető „társalkodó” a mai napon megalakult. Öröm volt ezen fontos közügy iránti lelkesedést látni, s ez okból megengedi igen tisztelt szerkesztő úr, hogy e tárgyra vonatkozó főbb mozzanatokat becses lapjában közre adhassuk. Becses lapjában közölte volt e hó 8-kán írott nyílt kéresem, hogy egy miként alakítandó társalkodó létrehozása végett magán értekezletre, minden értelmes helybeli és vidéki egyént, e hó 23-ra szívesen látok, ezt követte egy felhívás, hogy a kik e társalkodó rendes, rendkívüli, vagy vidéki tagjai kívánnak lenni, azt aláírásokkal ne

terheltesnek nyilvánítani. Az aláírások száma az értekezlet napján már 60-ra ugrott, melyből 32 rendes és 28 vidéki tag tűnt ki; magára az értekezletre pedig megjelent 31, melyek közül az igen távol vidékieket Csapó-, Radnóth- és O Kocsárdról látni, nagyon jól esett. Értekezleti elnökek a házigazda ajánlatára Tokaji János úr kérésére fel, a jegyzőkönyv vitelére pedig az elnök által a házigazda. Röviden előadták az eddig történetek, nyomba utána felolvastattak az alapszabályok általános, azután pontonként, hol megvitattak, hol helybenhagyattak. Ennek utána constituáltak magunkat és választottunk tisztsíreket. Elnök lett általános szavazattal titkos szavazati útján: Latzhgyi Frigyes, alelnök: Tokaji János, jegyző Hantz Pál, gazda és pénztárnok: Beregszászi Károly; választmányi tagok: Dézsi András, Kecskeméthy Soma, Kádár János, Nyerges József, Suba József, Harmath Kajétán és Lébl Mózsef.

Az elnök elfoglalván helyét, igen szerény kifejezésekben megköszönte az iránta tanúsított bizalmat, biztosítván az értekezletet arról, hogy minden tehetséget arra fordítandja: e tiszte. méltóvá lehetni és a bizalomnak megfelelni. Ezután a társalkodó pénztárnak egyelőre megkímélése tekintetéből a jegyző maga számára rendelt különböző hét hírlapját egyenlőre évre a társalkodónak engedte, a terem díszítésére pedig Petőfi Sándor búcsuja a szülői háztól ábrázoló aranykeretes nagy képét ajándékozta. Ajándékozták továbbá lapjaikat egyenlőre és fél évre Szabó Sándor, Latzhgyi Frigyes, Harmath Kajétán, Beregszászi Károly, Szathmari Ferenc, Tokaji János és Pásztor Sándor. Farnos Elek a Kossuth Lajos aranykeretes, Miklós István pedig a Szechenyi István gróf arczképeit ajándékozták.

Reich Ede a „Haza“ biztosító intézet felügyelője ingyen ajánlott, hogy a pénztár megerősödéséért, 5 font steárin-gyertyát, 3 tucet különböző kártyát és egyenlőre évig a „Wanderer“ bécsi lap jártatását. Gyöngy Tamás ajándékozott 2 gyertya-hamvát, Szabó és Harmath kereskedők 2—2 font gyertyát, Beregszászi Károly igen jutányos föltétellel Szent-György napig kényelmes olvasó-termet, 2 font gyertyát és két székét, azonkívül előleges használatra engedett 10 székét. Suba József egy 6 fa ingyen fuvaroztatását az ozdi erdőből ígért. Így adóztunk mi a mai napon, mely keblünkben örök emlékü, és mely életünkben egyike a legszebbeknek lesz.

Szükségessé láttam ezeket ily körülményesen leírni, hadd lássák mások is, mily erősen tudunk a jó ügy mellett lelkesülni.

Még csak egy pár sort ragasztok ide. Hírlap az ajándékozottakkal 24 félé: magyar, román és német fog járni. Az alapszabályokat megerősítés végett a napokban terjesztjük a felsőbbeknek fel, ezek szerint a rendes tag évi díja 6, rendkívüli és vidéki tagé 3 ft, mindig felévre előre fizetendő, melyből már is 70 frton felül gyűlt be. A hírlapok itt helyt, megérkezés után 3 napig, a szomszéd helységben, honnan legalább is 10 vidéki tag beállott, 4 napig lesznek olvasás végett s aztán újból ide visszakertülnek. Eddigél még csak Maros-Bogáthról állottak annyian be, hogy oda is kiküldhetők lehessenek a hírlapok. Egy füst alatt, mint hogy a vidékieket ez is nagyon érdekli, megemlítem azt is, hogy Maros-Bogáth és Maros-Ludas értelmiségi előlegesen abban egyeztek meg, hogy előbbi olvasó-körének könyvtára ideiglenesen még itt maradjon, még pedig a társalkodó helyiségeiben, a nélkül azonban, hogy egyik a másik felett fő előnyt igényelhesen, vagy egyik a másiknak hátrányára lehetne; de sőt ellenkezőleg, hogy a társalkodónak lehető feles jövedelme a maros-bogáthi olvasó-kör könyvtáranak gyarapítására fordíttassék. Az erők tehát nem fognak oszolni, s így mindkét egyetnek biztosabb jövője, a vidéki olvasó-közönségnek pedig nagy könnyebbsége lesz, a könyveket innen a középpontból és különben is igen forgalmi helyről ki- és bevitetni. A végleges kiegyezkedés e tárgyban jövő hó 12-kén fog lenni, a mikor M. Bogáth olvasó-egyletének itten nagy gyűlése leend. Nocsak egymás jogait védve, maradjunk együtt, mert egyesült erővel a siker sokkal biztosabb. Éljen a haza és virágozzanak egyleteink.

Hantz Pál.

Ausztria.

Ö Felsége többi országai delegatioja budget-bizottságának harmadik ülése febr. 8-án.

A mai ülésben a bizottság folytatja a közös külügyi minisztérium budgetje fölötti vitát.

Elnök Kaiserfeld; a kormány részéről: b. Beust, b. Menshengen és b. Gager.

Napirenden volt a „rendkívüli költségek II. tétele.

Az ideiglenes nyugalmazásokra szóló összegből 54,270 ft töröltetett.

A 20—23-dik tételekre nézve szintén a bizottság ajánlata fogadtatik el; mely szerint b. Reichschach, mint a Rómában létező Istituto Santa Maria dell'anima védnökének 3000 tallérból álló fizetése kitöröltetik.

A tiszteletbeli konsuli hivatalokra nézve kijelentetett, hogy mindazon konzuli állomásokon, melyek elég jövedelmezők, hogy egy rendes konzul

fizetessék, ezentul rendes konzuli hivatalok ilitassanak fel.

A konzuli hivatalok fizetéseiből 15,000 ft vonatott le.

A montenegrói menekültek segélyezésére 35,000 ft szavaztatik meg.

Az osztrák Lloyd társulat segélyezése 200,000 ftban állapítottatik meg.

Bécs, február 10. A bir. tanács ülésének ma történt megnyitását Ö Felsége többi országai összes miniszterei jelen voltak. Beust báró követi székét foglalta el. A Hopfen alelnök által az elnök választás iránt tett indítvány elfogadtatik, és elnökké 131 szavazat közül 111 szóval Kaiserfeld lön megválasztva. Az ujonan választott elnök megköszöni a benne helyezett bizalmat, — szavaiban utal az alkotmányos rendszer kezességére, melynek kifolyása a parlamentarizmus minisztérium; ennek programja nyilvánvaló; e szerint e minisztérium tagjai a haladást tűzték ki életfeladatuk gyanánt. A miniszterek — u. m. az elnök — a békülékenység szellemében fognak eljárni, és a bir. tanács ebben támogatni fogja őket, minthogy törekvünk a bir. tanács eszméinek megvalósítására irányul; — Ö Felségére mondott háromszoros „Éljen!“ után a miniszterelnök az új minisztérium kinevezését közli; — hivatkozik a bir. tanács bizalmára, hogy ennek segélyével az alkotmányos rendszer meg fog szilárdulni. Beszéde folyamában így szölt a miniszterelnök: A minisztérium a dualismus létesítésére van hivatva, és reméli, hogy a magyar kormányval egyetértve és a legjobb lábon állva, — az autonomia megsértése nélkül, ha szükséges, némi szigorral is keresztülviendi a törvény rendelkezéseit, — azt akarván elérni, hogy — egyetértésben a bir. tanácsal — az állam megerősödjék.

KÜLFÖLD.

KELETI ÜGYEK. A „Memorial diplomatique“ írja: Nem ismerhetni félre, hogy minő érdeke van a nyugati hatalmaknak a jelen körülmények közt a keleti kérdés figyelemmel-tartásában. Ez vezette az osztrák kormányt azon kérdésre, hogy nem volna-e helye, hogy a nagyhatalmak ügyvezetőket küldjenek némely jelentékenyebb székhelyekre, hol eddigél csak konzuli ügynökök voltak, s úgy halljuk, hogy a Tuillériák kabinetjének ajánlatot is tett eziránt, mit ez elvben elfogadott. Mindenesetre e terv fogantatása előtt egy hitte a két kormány, hogy a portával kell egyetértene, s ha ez utóbbi a hozzá intézett kérdésre nem fog észrevételt tenni, Franciaország s Ausztia ügynököket küldenek Bukarestbe, Belgrádba, Alexandriába, a mely helyeken eddig csak konzulok voltak.

Február kezdete óta az osztrák kormány értesítve volt, hogy a dunai fejedelemségek különböző pontjain önkéntes bandák szervezkednek oly célból, hogy rendtelenségek előidézésére Bulgária ba menjenek.

A francia kormány is maga részéről hasonló információkat kapván, a két kabinet együttesen küldött észrevételeket Károly fejedelem kormányához, ki tüstént megette a szükséges rendszabályokat, hogy vállalatuknak útját állja, s a felelősséget magáról lerázza. Ha jól vagyunk értesítve, Anglia ez események ellenében hasonló eljárást követett.

A bolgár mozgalmakra vonatkozólag a „Corresp. du Nord-Est“-ben olvassuk: A mult évi agitatorok Bulgária minden pontján jelentkeznek. Trovici falu, Silisziárral szemben, fő lögyött-bélyök. Ott állítják fel mindennemű fegyver, öltözet- és élelmi-tárait.

A támadásnak különböző ponton kell kitörnie, minden felkelő csapat 500 emberből áll, mindnyáját orosz tiszt vezeti, melyek közt a legutóbb már különböző helyen áll. Ha a nép nem ért velük egyet, felgyújtják a törökök birtokait oly célal, hogy azokat represszállákra kényszerítsék s kikertíthetlen harcot idézzenek elő.

Az athéni lapok közlései szerint, Krétában, Heraklionnál, jan. 20-án komoly harc folyt a felkelők s a török csapatok közt. Az előbbieket 1500-an, s a törököket 5000-en voltak. Ez utóbbiak megveretvén, az erődbe vonultak, a hol állítólag a felkelő foglyokat megrohanván, közülök többeket megölték vagy megsebesítettek.

Állítólag több más ütközet is történt a sziget különböző részeiben. Kanea közelében a törökök megverettek, készleteket s hadiszereket hagyván a felkelők kezében.

Orosz hajók folyvást nagyszámu kandiai csatlódokat szállítanak Görögorszába.

A „Moniteur“ jenteti, hogy a görög kabinet következőleg alakult meg: Bulgari elnök és belügyi, Delanyan külügyi, Spiro Milio hadügyi, Canaris tengerészeti, Mauro Michaelis oktatást, Simos pénzügy, Carambarogla igazságügyminiszterek.

Bukurestből febr. 10-ről hivatalosan megerősítik a leghatározottabban, hogy az összes európai sajtó által hozott bírek szerb csapatok alakulásáról Rumániában, pusztán célzatos koholmányok.

OROSZORSZÁG. Az orosz lapok most némi újmutatásokat adnak azon parancs valódi indokairól, melyek fogva harcizás hangjukat, egyelőre kissé mérsékeltek. Örömet elhítenék a közönség, hogy oroszszul fogta fel cikkeit, s hogy tá-

volról sem gondoltak a háborúra. De másrészt nem tagadhatják, miszerint nem egyedül a „roszakaró“ osztrák és francia sajtó, hanem az angol által is vésmadaraknak tekintettek. A tartózkodó magaviselet valódi okát az oroszellenes koalíció lehetőségében kell keresnünk. Legvilágosabban elismeri azt a „Golos“, midőn kifejti, hogy Oroszország erőlyes fellépése Keleten, ha hatósan felélesztette ugyan az ottani keresztények reményét, de a nyugati hatalmak ellenzik a keleti kérdés azonnali felvételét. „Hogy tisztában legyünk a helyzet felett — írja a lap — két kérdést kell megoldanunk: 1. Lehetséges-e az Oroszország ellen irányuló négyes szövetség, és 2. megkezdheti-e Oroszország ily tulnyomó hatalommal szemben a harcot?“

Az első kérdést illetőleg a „Golos“ azzal vigasztalja magát, hogy a kabinetekben végleges határozat még nem hozott, de szavaiból világosan kitűnik, miszerint fél, hogy egy újabb keleti háborúban Poroszország sem fog orosz részen állni. A második kérdésre a lap így válaszol: „Mi a béke mellett vagyunk, de ha választanunk kellene e két közt, hogy vagy Oroszországnak lesz háboruja egy az 1854 dikhez hasonló koalícióval, vagy pedig Francia- és Poroszország közt tör ki a háboru, feltétlenül a néző szerepét választanók.“ E titkos öhajításokkal némi összefüggésben áll azon körülmény is, hogy az orosz lapok most Napoleon esaszárt töreksezenek az európai béke valódi meg-háborítója gyanánt feltüntetni, s a rajnai háborút már a legközelebbi jövőben helyezik kilitásba.

Annál bántóbb Oroszországra nézve a lassankénti közeledés egyrészt Francia- és Poroszország, másrészt Ausztia és Poroszország között. Ez utóbbi jelenségének tekintik ama levelet is, melyet állítólag Vilmos király Miksa császár temetése alkalmából Ferencz József császárhoz intézett.

Úgy látszik továbbá, hogy a délszláv fejedelmek és első sorban Mihály szerb fejedelem, sem tanúsítottak oly feltétlen engedelmességet, mint ezt Oroszország öhajította volna.

OLASZORSZÁG. A trónörökös házassága a genoui herceg leányával a közönségre jó benyomást tett. Ez több mint családi összeköttetés; ez politikai tény. Némely embereknek titkos, de komoly célja volt a genoui herceg családjából ifjabb ágat csinálni a szó politikai értelmében. E házasság kettévágta ezen tervet, mely ha nem is volt veszélyes a jelenben, de azzá lehetett volna a jövőben. A házasság Turinban fog megtörténni, s az ünnepekre már is tesznek előkészületeket, melyek a nép előtt kétségtelenül nagy érdekléssel bírandnak.

A király Turinba utazása másnemű terveket vágott ketté. Néhány félhivatalos francia lap egy idő óta nagy mohósággal jósolgatja, sűrgeti az államesinyt. Hogy Victor Emánuel, s az olaszokat annak szükségéről meggyőzzék, untalan jósolgatják annak bekövetkezését. A „Patrie“ küszöbön-állónak írta; az „Epoque“ pedig napját is meghatározza. De ime éppen az napon, melyen annak be kellett volna következnie, mi történik? a király csakugyan elhatározza magát, nem ugyan államesiny, hanem egy Turinba teendő kéjtutására. S így az államesinyhez kötött reménynek minden szála ketté van metszve.

Ha az Internationalnak hihetni, mindinkább megszilárdul a hír, hogy Victor Emanuel lemond Humbert hg javára, mihelyt ez oltárhoz vezetne Margit hercegnőt. Ezt a párisi kormánykörökben igen nagy meglepéssel fogadják, mivel Humbert hg. rokonszenven viseltetik a francziák iránt.

ANGOLORSZÁG. Londoni diplomatikus körökben az a hír van elterjedve, miszerint a nagyhatalmasságoknál hitelesített északamerikai követek felhívtak, az illető kormányokkal, a vashingtioni kabinetnek a római kérdésben vonatkozó nézeteit közölni. Ez első kísérlet volna, melyet Amerika tesz, hogy európai ügybe elegyedjék.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Királyné Ö Felsége — pesti lapok szerint — négy hónapot töltend a magyar fővárosban.

— A „Hazánk“ közlebbi száma Ghyezy Kálmántól egy igen figyelemreméltó cikket közöl, mely fölfejt a balközépek a delegatioiban tett interpellatioja indokait, s kimutatja azon tüdös következményeket, melyet az maga után vont. Különösen örvendünk, hogy Ghyezy ugy mutatja be az interpellatiót, mint a haza iránti kötelesség teljesítését, a magyar korona önállóságának védelmét, melynek országai a közüstgyi törvények szerint is Ö Felsége többi országaitól nem függ, önálló államot képeznek, s bár ugyanazon fejedelem uraldása alatt közös együttes védelmi kötelezettség által vannak összekapcsolva, de egyéb állami ügyekre nézve önállók és egymástól függetlenek. — Ime tehát a delegatio intézménye Ghyezy szerint sem temette el Magyarország önállóságát, s teljesíthetjük benne a haza iránti kötelességünket.

— Gyulafehérvárról f. hó 10-ről írják: A kath. státusgyűlésre nagy számmal jelentek meg. Tegnapelőtt, szombaton népes előértekezlet tartott. Az ünnepeyly Veni Sancte és szent mise után, melyben az erdélyi püspök pontificált, a gyűlést tegnap Ö exclja, mint a megye főpásztora, nyitotta

meg. A zajos ülés élénk vita között folyik, s az indítványok egymást érik. Világi alelnökké báró Jósika Lajos ö nmaga választott meg, jegyzökké pedig Veszely Károly és Groisz Nándor kiáltattak ki. Egy 20 tagu bizottmányt választottak, melynek feladatánul tette a gyűlés tanácskozása alapján előmunkálatot készíteni. A bizottmány tagjai: Andrási István kan., gr. Béldi Ferencz, t. Beteg Imre, Berenczei László, Boeskor Mihály, főt. Csató József, Groisz Nándor, Jakab Bogdán, főt. Keserű Mózse, Horváth János, Mikó Mihály, főt. Nagy Lajos, Papp János, Pánczél Joáchim, Ugron Lázár, főt. Sánta Imre, főt. Salamon Alajos, Simon Elek, t. ifj. Simon Endre és főtiszt. Veszely Károly. — Hírlík, hogy a bizottmányi munkálat befejezéséig elnapoltaték.

— N-Szebenben e hó 13-kán folyt le az új követválasztás, az ifju százok dr. Lindnert, a másik párt Kapp Gusztávot léptette fel. — Az eredményről még nem kaptunk tudósítást.

— Emlegetettük volt még röviden, hogy a pozsonyi honvédegyelet meghívta volt tánczviralmára a katonai tisztikart is, de gr. Neiperger altábornagy a meghívást, a honvédegyelet törekvéseit kárhoztatva, visszautasította. — Mint most a „P. Lloyd“ értesül, a pozsonyiak az altábornagnak macskazenét akartak adni, melyet éppen a honvédegyelet alelnöke akadályozott meg. — Ugyancsak idézett lapot legújabbán arról értesítik, hogy az altábornagy ez eljárása kormánykörökben előreláthatólag rosz benyomást tett; s elhatározták gr. Neiperget vagy nyugdíjazni, vagy az örökös tartományokba tenni át. — Minél előbb, annál jobb.

* Több lap hozta azon hírt, hogy Felső-Fehérmegye bizottmányi gyűlése magáérvá tette Pestmegye sérelmi felirátát, s hasonló felirátot határozott volna. Két pesti lap oly mohón vette, s expectorálta is magát, hogy részünkről az egészet legalább is megfontolatlan sietkezésnek tekintettük első perzstől fogva. Most a leghitelesebb forrásból értesülünk, hogy az egész hír tendenciosus magyarázaton alapul. Felső-Fehérmegye bizottmánya amá tulzó és indokolatlan sérelmi felirátot nem tette magáérvá, s nem határozott hasonló sérelmi felirátot. Az egész jegyzőkönyvi végzés abból áll, hogy F. Fehérmegye is öhajítja a köztörvényhatóságok s a parlamentaris kormány hatáskörének mielőbbi szabályozását, ezt pedig mindnyájan öhajtjuk, s épp e célra az országgyűlés bizottságot is nevezett ki.

— A belügyminisztérium az ország összes hatóságaihoz rendeletet intézett azon anti-quitásokra vonatkozólag, melyeket a nemskára megkezdendő vasúti munkálatok, vagy más alkalmakkal véletlenül találni fognak. Ily tárgy feltalálását a legközelebbi hatóságnál azonnal be kell jelenteni, ez pedig a nemzeti muzeum igazgatóságát, vagy pedig az erdélyi muzeumát fogja arról értesíteni, s a talált tárgyakat mindaddig őrizete alatt megtartani, míg azt az említett muzeumok felhatalmazottja át nem veszi.

— A helybeli jogakademiából kiutasított jogász Z. F.-nek tegnapelőtt fáklás-zenét adtak. Az oratiót színész B. tartotta.

— Kinevezések. Kárfly Titus és Mécsáros Ferenc a vallás- és közoktatási minisztériumhoz osztálytanácsosokká neveztettek ki.

— A vasúti kölcsönre Magyarorszában történt aláírások eredménye a hivatalos lap szerint következő: A magy. bizt. társulatnál 58,754 darab, a magy. hitelbanknál 19, 887 db, a földhitelintézetnél 9,037 db, összesen 87,678 darab, avagy 26,303,400 frank. — A Magyarország számára fenntartott összeg túlhaladva nem lévén, reductionnak helye nincs. Az első 50 frnknyi befizetés minden egyes db. után történik febr. 15 kettől 20-áig a nevezett intézeteknél.

— A párisi börze-tudósításban már olvassuk a magyar vasúti kölcsön jegyzését is. A teljesen befizetett kötvény árfolyama 21,475 frank, a juliusi szelvény levonása mellett.

— Ganz Ábrahám vasöntődjé Pesten, mely most „Ganz és társai“ vezérelt áll fenn, legközelebb Amerikából kapott megrendeléseket. Az orosz lapok pedig azt írják ugyanazon gyár wagon-kerekeiről, hogy azok „felülmulhatatlanok.“

— Az angol magyar bank kibocsátá aláírási felhívását. 15,000 részvényt (egy-egy értéke 20 font sterling; vagy 200 forint ezüstben) bocsát a közönség rendelkezésére, melyekre ma és holnap lehet alájegyezni London-, Bécs- és Pesten, a kereskedelmi banknál.

— A kárpáti vasut, mely Kassáról Nagy-Mihály, Mező-Laborecz és Lukowon át Przemyszig volna viendő, mint írják, legközelebből engedélyeztetni fog.

— A marhavész a Királyhágón innen mindenfelé szűnőben van. Legközelebből a Kolozs- és alsó-fehérmegyei résztől látogatott részek oldoztatnak fel a zárlat alól.

— Érdekes házasság történt a napokban Badán, egy pár sikeknéma egyesült. Ugy látszik szó nélkül is megértették egymást.

— Debreczenből egy érdekes égi jeletről értesítenek. Január 30-kán este 7 óra után mintegy 3—4 perczel, csendes holdvilágos és oly tiszta időben, hogy soha a csillagok szebben nem ragyoghatnak, hirtelen nagy világosság és fény áramlott szét. A fény a mily rögtön jött, oly hirtelen eltűnt, s egy másod-percznél tovább alig tar-

tott. Ekkor már nem lehet egyebet látni, mint egy szép fehér, füst-színű, meglehetősen tömör felleget, a nyugati éj alján, mintegy 30 foknyi magasságig tornyosulva. Az egész különös tűnemeny valószínűleg villámlás volt, mi ugyan ritka nálunk télen, de nem példanélküli, míg némely tartományokban, mint Norvégiának és Észak-Amerikának nyugati szélén, s az adriai tengernek keleti partján, gyakoribbakká a téli mint a nyári villámlások.

Folyó hó 2-kán éjjeli 11 órakor M. Szentpálon a gróf Teleki Jánosné úrasszony 3 nagysága udvarában a legnagyobb szélvészben egy 96 kalangyából álló kazal rozs — rozs ember által meggyújtott — a mely az istálló, csűr, szekérszintől nem volt egy jó ülnyi távolságra, s mégis minden épület a maga valóságába megmaradt, a melyet nem mellőzhettem el, hogy a nagy világ elibe ne tárjam a fejrődi járásban levő szolgabírák, tks. Günczi Lajos urnak, erélyes észszel párosult ügyességét s kitartását, a ki is f. hó 2-kán éjjeli fél 12 órakor Magyar-Szentpálon megjelent, s reggeli 6 óráig mind jelen volt, míg az egész tüzelt eloltatni látta, s ugyancsak gazdatiszt Albert Lajos úr is különös ügyességet fejtett ki, a melyeket hosszasan lenne leírni. A kiknek hálás köszönetemet nyilvánítom mind az udvar, s mind a magam nevében. Kelt M. Szentpálon, febr. 4-kén, 1868. Nagy Dániel, gazdatiszt.

Marosszéki levelezők írja: Székünkben főkirálybíránk által kezdeményezett falusi iskolák s népnevelés jobb karban helyezésének ügye, az 3 megjelenése által illető községekben napról napra halad. Közlebből M. Bánd és M. Madaras különözött vállasu és nemzetiségi községek, minde-nik felekezett tagjának önkényes hozzájárulásával,

vallás és nemzetiség különbség nélküli községi népi iskolát határozottak föllátni. A tanítói fizetést, szabad szállás mellett, a közjövdelemből fizetendő 300 forintban o. é. állították meg. Panit hasonlóan 300 forint évi fizetést ajánlott közjövdelemből a felállítandó népiskola tanítójának. Mindhárom község állandó iskola-pénztárt alapított, melybe a jubasportok első fejésén kívül, a már felállított községi magtárak jövedelme s ezenkívül Bándon a vásárok jövedelmének is egyrésze és így évenként több százra menő jövedelem fog befolyjni. A magtár alakítás, melyet M. Madarason Pataki Miklós 400 réka töröküzének följárlásával kezdett meg, mindhárom községben nagy lelkesedéssel s áldozatkészséggel egy óra alatt teljesedésbe vettetett.

A „Koloszvári Dalkör“ e hó 16-kán délelőtt 11 órakor a városház nagy termében közgyűlést tart, melyet minden t. pártoló és működő tag figyelmébe ajánlunk, annyiaval is inkább, mivel e közgyűlés célja az elnök és 5 választmánytag megválasztása. Szavazati joggal csak a rendes pártoló és működő tagok bírnak.

Nyilatkozat. A „Riadó“ sajtó alatt van, s hogy ezen versgyűjtemény minél tartalmasabb lehessen, felkértem mindazokat, kiknek birtokában oly költemény van, mely az 1848—49-iki függetlenségi harc idején kelt és arra vonatkozik, szíveskedjenek nekem bérmentetlen levélben beküldeni a Stein János könyvkereskedésébe. Azon költeményeket, melyek használhatók leendők, illő díjazásban részesítendek. Kolozsvárt, febr. 13-kán, 1868. A szerkesztő.

Esti posta. Gróf Neipperg altbngyot a pozsoni honvédegyelet elelnöke, Udvarnok Béla, piztolyra kihívta, s az a „P. Lloyd“ távirata sze-

rint elfogadta. Végzeteljes esemény, mely bárhogy dőljön is el, csak káros izgalmat szül.

Nemzeti színház. A színházi alap-javára befűrés, febr. 10-kére, hirdett előadás egy közbejött gyászba halál eset miatt elnapoltatván, a „Hugonottak“ című dalmú adatott, ugyanazon szerep-
szíttással, mint multkor.

Kedden, febr. 11-kén, Dumasnak Egressi B. által fordított „Paul Jones“ című drámája sikerült előadással, mely sikerre egyenlően befoly Dráguss (a czimszerepben), Szépné (Margaretha) és Fehérvárné, kik mindhármán jelesen oldák meg feladatukat. Ujházi rövid szerepében is fel tudott állni.

Szerdán, febr. 12-kén, Dráguss jutalomjátékául „Velencei kalmár“ Shakespearenek drámája, Ács Zsigmond szép fordítása szerint. A jutalmazottat — ki „Schylack“ szerepét adta — koszoruk és tapssal, a méltánylat meleg kifejezésével fogadta a közönség. És Dráguss, ki már is több élvezetes estvét szerzett, megérdemelte azt. Ez este kiválóan szépen alakított, látszott, hogy e nehéz szerepet tanulmányozta, s főderme a volt, hogy nem tult — mely hibától nem mindig ment — el volt találva a drámai hatásnak azon mértéke, melyen, ha csak egy vonalnyival túllép is a színész, dagályossá és túlzóvá lesz. Egyáltalában Drágussnál a körülökből való távozás óta is nagy előmenetelt vehettünk észre, s örömmel látjuk valószínűsítő közzeleteni azon reményünket, melyet tehetségeihez kötének, örömmel látjuk öt az előhaladás útján nemes értelemben felfogott hivatása felé haladni. Igen óhajtottunk volna, hogy Dráguss jutalomjátéka zsufolt színházat hozzon egybe, s így is lesz vala az, ha egy egész városunkat megdöbbsentő, egy

költiszteltben, szeretetben állott kedves lénynak halála bánatos gyszba nem borítja nagyon sokaknak szívét. A mi az előadást illeti, az elég sikerültnek mondható, hanem azt az órákól még sem hagyhatjuk, hogy a darab egy kissé meg volt tol-lászva, mi ha helyén van is némely dagályos ho-szadalmis drámáknál, de a Shakespeare-i darabok-nál soha meg nem engedhető, mert azokban nincs egy óra is, mely helyén ne lenne, melynek lélek-tani oka ne volna, s melynek kihagyása ürt és csönkaságot ne szűltne.

Csütörtökön, február 13-kán, „Mártha“, ugyanazon szereposztással, mint multkor. Az elő-adás annyiban sikerültebb volt, hogy Gazdag sok-kal szebben énekelte, miként a felhőtorító tapsok és kihívások tanusíták; hanem egy recitativában régi gyengesége az ijedtség, s az ezzel nála kapcsola-tos hang felakadás újból előfordult; azonban a ja-vulás symptomáit kell tekintendnk azt, hogy ezen kis hotlász — mi gyakorlottabb énekesnél is előfordul néha — nem félemlítette meg egészen, hanem lélekere-jét egybeszedve, még azután is szépen énekelte. Nagyné, Reszlerné és Odry jelesen oldák meg feladatukat. Mezei is eléggé mozgékony és ügyes Tristán volt.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Febr. 14-én: 5%, Metaliques 100 frt 57.10. 5%, Nemzeti kölcsön 100 frt 66.—. Kamat 58 25. 1860. Kölcsön 82.20. Bankrészevény 709. Hitel-intézeti részevény 200 frt 186.90. London 10 ft st. 100 ft 23 1/4. kr 117.65. Ezüst 115.50. Cs. királyi arany 5.60.

Február 11-n: Földterhementési kötvény Ma-gyarországi 71.25. Erdélyi 66.—.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

(41)
Sz. 482 1868.

Haszonbéri hirdmény.

Kolozsvár sz. kir. város közönsége majorsági tulajdonát képező következő bir-tokok, n. m.: 1) a tarcsai praediumban ugynevezett udvarház az ottani koresma és gazdasági épületekkel, ezekhez tartozó szántó, kaszáló- és legelővel fekvőiségekkel és két szellérakkal, egy a régi koresmatelek s egy kerített gyümölcsös, s Apa-hida helységében egy terjedelmes pusztá telekkel folyó 1868. évi martius 1-től kezdőleg és

2) az ugynevezett kistarcsei legelő, ahoz tartozó két réttel, pásztori lakkal s itató kuttal-olyó év april 24-től kezdőleg a városi t. képviselő 6—368 közs. számú végzése folytán, külön 6 hat egymásután következő évekre haszonbérbe adan-dók lévén: nevezett haszonbéri tárgyak bérbe adására nézt, a nyilvános árverezés folyó évi február 20-án délelőtti 9 órakor, tanácsbáznál, emeleten, a 4-ik számú gyűlésteremben fog megkezdetni és szabályszerűen folytatva, bevégezteni.

Mely árverezésre a bérvegyők oly figyelemmel kell hivatniuk föl, miszerint az első pont alatti tárgyak 803 osztr. forint, a második pont alatti tárgyak 1160 osztr. forint jelenlegi évi bérmentiségei, mint leendő felkiáltási ársíkhöz képest, 10 szá-zalék bántapénzzel és biztosítás képességi hiteles bizonyítványokkal ellátva szíves-kedjenek irt helyen és időben megjelenni a hatóságilag kirendelt árverező bizott-mány előtt.

A szerződési föltételek felől értesülni tanácsbáznál, emeleten, 9-dik számú irodában, naponta a hivatalos órákban, az árverezés napján pedig, annak megkezdése előtt fel is olvastatandak.

Sz. kir. Kolozsvár város közigazgatási tanácsának 1868 dik év február 10-ikén tartott üléséből.

Kiadta:
Lugosi István,
jegyző.

NEM HIVATALOS Hirdmény.

(35) A néhai báró Gerliczy Albert bagyatké' tömegéhez tartozó miháczfalvi jószág a hozzá tartozó Obrázsán és O. Csesztény fekvő részekkel és régálékkal együtt 1868 április 24-től kezdve hat egymásután következő évre haszonbérbe adandó; — haszonbérleti óhajtok bővebb felvilágosítást nyerhetnek h. ügyvéd Groisz Nándornál Kolozsvárt. Kolozsvárt, február 3-kán, 1868.

Értesítés.

(39) Fogorvos POPP J. G. Bécsben, Stadt, Bognergasse 2, 20 év óta egy sze-szet készít, mely „Anatherin-Szájvíz“ nevezet alatt jött kereskedésbe s oly távol lön elterjedve, s előnyösen ismeretes, hogy hírt jogosan mondhatni európai-nak. A szesz gyógyítólag és enyhítőleg hat minden fog- és szá-j-betegségnél, erősíti a szá-j-lágy részeit, különösen a foghúst, kiirtja a szá-j-gombát, keléseket s a rossz szá-jbűzt, valamint a fogak borkövét, s még csontszű és súly ellen is fényes siker-rel használtatik, valamint minden fogfájást enyhíti megadja főképen a szá-j minden részének eredeti frissességét, erejét és egészségét és folytonos használat mellett azt tartósan meg is őrzi. Természetes, hogy ezen mindenütt aratott hatás az „Anatherin-Szájvíznek“ határozott és számtalan elismerést szerzett, ugy magas egyénektől, mint a tudomá-nytekintélyektől; s ez utóbbiak közül legyen itt helye egy jeles szakférfi ítéletének. Szívesen benyomítom önnek, hogy „Anatherin-Szájvíz“ vegytanilag tag-laltam, s azt nemcsak minden veszélyes anyagtól mentnek, hanem igen-igen ajánl-hatónak, mint Oppolzer tanár úr is, találtam.

Bécs. Dr. HELLER JÁN. FLOR.
a pathol-vegytani intézet elnöke, cs. kir. országos törvényszéki vegyész sat.

Ezen „Anatherin-Szájvíz“ mellett, annak feltalálója még egy „Anatherin-Fogpépet“ is készít, mely a fogak tisztítására fogkefe segélyével szolgál, s különösen a fogak és szá-jrészek tisztántartására és ápolására alkalmasnak lenni látszik, mert alkatrészeiben a fennebbi jeles szá-jvízhez hasonlít. Ezen „Anatherin-Fogpép“ is sokféle elismerésben részesül, s arról nevezetesen cs. kir. orsz. törvényszéki vegyész és tanár dr. Kletzinsky V. következőleg ítélt:

Gyak. dr. POPP J. G. „Anatherin-Fogpép“ Bécsben nem tartalmaz semmi egészség-elenes alkatrészt. Illoszt részeit, égeny-olajokból véve, üdítőleg és frissítőleg hatnak a lágy szá-jrészekre, s a pépet kellemessé teszik; a fog-és nyelvhartyákban minden elődi állapot- és rovánszert megölnek s azok tovább fej-lődését gátolják. Az ásvány-részek tisztítólag hatnak a fogakra, anélkül, hogy a vegyreszek a fogmázt megádnák. A pép szervi vegyreszei tisztítják a nyálhar-tyákat és a fogmázt vegytanilag, minden káros befolyás nélkül s tonizálólag hatnak a szá-jüreg nyálhartyáira és sejtiszvételére.

Bécs. Dr. KLETZINSKY, s. k.
Az „Anatherin-Szájvíz“ és az „Anatherin-Fogpép“ kapható:
BIZOMÁNYOSOK: Kolozsvárt: WOLFF J., Dr. HINCZ Gy. ENGEL J. és BINDER
gyógyszerészek és KARVÁZY J. Toldi: Wolf gyógyszer. Szébenben: Müller gyógyszer. Zóhrer, Steiner.
Brassóban: Fibick gyógyszer. Jekelius gyógyszer. C. Anken. Károly-Fehérvárt: Sander gyógyszerész.
Segered: Misesbacher, Dániel D. és Markus Fr. Beszterczen: Dietrich, Fleischer és Tergavits
Ed. Dézsen: Krémer Sámuel. Déván: Bosniaki és Gergely. Medgyesen: Foltger gyógyszer. Nagy-
Egyeden: Oberth J. gyógyszer. M. Váradhelyt: Fogarasi D. és Bucher. Szászvároson: Leonhardt.
Szász-Régenben: Traugott és Wachner. Zilahon: Weiss gyógyszer. Sz. Somlyón: B. Tarsa Ign. Kézdi-
Váradhelyt: Nagy Jakab. Bözörményben: Lányi J. gyógyszer. Nagy-Bányán: Papp gyógyszer. N.
Károlyban: Jelinek gyógyszer. Nyíregyházán: Bacsay B. gyógyszer. Szendrő-Váralján: Gerber gyógyszer.

(33) Előfizetési felhívás és értesítés

„Lovassy László pöre, elíteltetése és fogsága“
czimű korrajz ügyében.

A „Magyar Polgár“ f. évi első számának „tárcza“ rovatában megkezdtem köz-
ését a „Lovassy László pörének“, melyet az eddig birtokomban levő adatok nyomán írtam meg. Alig jelent meg azonban egy ivnyi tartalom, midőn egy somogyi közlísteletben álló hazánkfia éppen oly váratlan mint kedves meglepetésem-re, szintén e pörre vonatkozó, végtelenül nagy becsű adat gyűjteményét rendelkezésem alá bocsátá. E gyűjtemény hazai történetünk nézve annyi fontos s ez ideig ismeretlen okmányt tartalmaz, hogy minden habozás nélkül megszüntettem korraj-zom közlését, s a legkészebb örömmel újból hozzá kezdék e fontos politikai pör meg-
írásához, most már új adataimat is fölhasználva.

A vélellem szerencse még tovább is kedvezett.
A napokban e lapok egyik köztiszteltben álló munkatársa örvendeztetett meg is-mét egy csomó okmánnyal, mely most már adatgyűjteményemet — alig élek merész kifejezéssel, ha azt mondom, hogy — teljesen kiegészíti, s hű történetét adhatom:

a) „Az ifjak társulata“ — nek, melynek több tagját a kormány, mint felség-sértőket fogatott el, s köztőlük Lovassy Lászlót is.
b) Wesselényi Miklós pörbe fogatását, mely ez események szoros kapcsolataiban történt.

c) Kossuth Lajos elfogatása-, pörbe idézése- és fogságát.
A Kossuth föllépte politikai pályájára fontos eseményeket vont maga után, erőszakos elfogatásával pedig oly epocha állott be Magyarországon, mely a nemzet új életre ébredését idézte elő, s az 1848-diki eseményekben culminált. E pör legérdekesebb részle-tei közé tartozik a Kossuth Lajos vállaltása fogsága közben, s azon nagy-szerű védbeszéd, melyek egyenként a legragyogóbb lapjai lesznek a magyar historiának.

Ez adatok legnagyobb része eznttal kerül legelőször az olvasó közönség elé, ki-sérve Kossuth Lajos eredeti naplójegyzeteivel 1837-dik évből.
Az elmondottak után meg vagyok győződve, elnézéssel lesznek e lapok olvasói, hogy megszakítam korrajzomat, melyet újból dolgozva, e hó folytán ismét megkezd-
tünk azon törekvéssel, hogy megszakítás nélkül közölhessem.

K. Papp Miklós.

Azon érdek, melyet több oldalról tanusítottak e korrajz iránt, arra ösztönzi a kiadó-hivatalt, hogy az eddignél több példányban nyomassa a „Magyar Polgár“-t, s új előfi-zetési felhívást hirdessen.

Február — márciusi folyamára 2 frt.
Február — júniusra 5 frt.
Február — decemberre 11 frt.

Február elsejétől teljes számú példányokkal szolgálhatunk.

A „Magyar Polgár“ kiadóhivatala.

(6) A „VIKTORIA“ biztosító társaság Kolozsvártt,

melynek
Elnöke: Báró JOSIKA LAJOS,
Alelnöke: Hintz György,
Igazgatói: Dózsa Dániel, Kóváry László, Wagner Frigyes,
Vezérigazgatója: Gálóczy Károly,
Vezérügynökségei: Pesten, S. A. Ujhelyen, Bécsben, Brün-n-
ben, Prágában, Ezek alatt pedig az ország és birodalom min-den nevezetesebb helyein fő-és alügynökei vannak

Tűz ellen mindenféle biztosításokat ellállal

Biztosíthatók pedig tűzkár ellen:

mindenféle lakház, gazdasági épület, kastély, templom, to-rony, a harangok, gyárok, műhelyek, azok szerelvényei, bu-torok, áruckek, raktárakban foglalt készletek, iparos nyert anyagok, és kész készítmények, gazdasági termények, szálás és szemes gabona, takar-mány, baromállomány sat.

A biztosítási díjak lehető legolcsóbbra szabvák, egy-szerre több évre kötött biztosításnál különös kedvezmé-nyek engedtetnek, a károk igazságosan és gyorsan fizetttetnek.

Nyomatványokkal és felvilágosításokkal minden ügynökség szívesen szolgál.

A Viktoria biztosító társaság igazgatósága, Kolozsvártt.

(38) (1—3)

Nevelő,

ki több éven át előkelő családok körében a legjobb sikerrel működött, miről kellő bizonyítványokkal bír, a szükséges elemi és gymnasiumi tantárgyakon kívül, — a német nyelv és zongorában is alapos ok-tatást ad. Elfogad helybeni alkalmazást.
Bővebb tudósítást — Stein János könyvtáros urnál Kolozsvártt.

(40) 15/2 (1—8)

Dr. Pattison

csúszvattaja

azonnal enyhít és gyorsan gyógyít mindennemű

csúsz és kösvényt,

mint arcz-, meli-, nyak- és fogfájást, fő-, kéz- és térd-csúzt, inrángást, hát- és ágyékfájdalmat.

1 ft 50 kros csomagokban kapható ENGEL JÓZSEF gyógyszerárban Kolozsvártt.

(1) (6—50)

Hágoz mének.

Báró Bánffy Albert ő nsga vá-lasztúti udvarában a jelen évi hága-tási idény alatt Dimi Castor te-levér mén 15, Codrus félvér 10 frtért o. é. fedezni fognak. Ugyanezek a ménék ez idényre bérbe is kiadat-nak, az első 300, a második 160 frt o. é. Értekezhetni ez iránt gazdatiszt Ujvári Károlylyal Válasz-úton, a hol a ménék is megtekin-tetők. (28) (2—3)

(36) (2—6)

Hirdmény.

Gróf Teleky György vendég-lője a Kolozsvár Déési úrvonalba ug-y-nevezett kis-jenő a „Honvédek“ címzett cserepes vendégfogadó, mely áll 2 vendég-szoba, 1 konyha, 1 ivó szoba, és fogadói lakház, 1 kamara és pinczéssel jól elatta, körül kerítve, a telken egy jó víztű kü, ezen kívül 50 darab lóra köistálló, és egy nagy állás, s hozzá egy nagy kiterjedésű veteményes kert folyó évi april hó 24-től kezdve haszonbérbe kiadó; melyről értekezhetni ott helyt lakó gazdatiszt TÓTH ÁBEL urral.

(29) (3—3)

Haszonbéri hirdetés.

Brencsán Albertnek B. Szolnok-megyében a rettegi járásban Dézstől 3/4 mértföldre fekvő monostorszegi ta-gosított birtoka több évekre haszon-bérbe kiadó. Értekezhetni akár sze-mélyesen, akár bérmentes levelek ál-tal, Szamosujvárt lakó tulajdonos BRENCsÁN ALBERTtel